

ผู้เรียบเรียง

อาจารย์วันเพ็ญ สุทธากาศ

ผู้ตรวจ

1. อาจารย์สายัณห์ พลະสุรย์
2. อาจารย์สมพงษ์ พลະสุรย์
3. อาจารย์สมนึก เนาวพันธุ์

บรรณาธิการ

ผศ. กวี วรกวิน

หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม อาเซียนศึกษา ป.4

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

สงวนลิขสิทธิ์

สำนักพิมพ์ บริษัทพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.) จำกัด
พ.ศ. 2556

สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.)

701 ถนนนครไชยศรี แขวงถนนนครไชยศรี เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300

โทร. 0-2243-8000 (อัตโนมัติ 15 สาย), 0-2243-1805 แฟกซ์ : ทุกหมายเลข,

แฟกซ์อัตโนมัติ : 0-2241-4131, 0-2243-7666

website : www.iadth.com

คำนำ

ประเทศสมาชิกอาเซียนจะมีการรวมตัวกันเป็นประชาคมอาเซียนใน พ.ศ. 2558 มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ให้ธำรงไว้ซึ่งสันติภาพ เสถียรภาพ และความมั่นคงทางการเมือง สร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของประเทศสมาชิก

ดังนั้น ในฐานะที่เป็นพลเมืองอาเซียน เราควรพัฒนาการเรียนรู้ทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ และเจตคติ เพื่อเตรียมพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน

สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.) จึงได้จัดทำหนังสือเรียนอาเซียนศึกษาที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อเป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน โดยหน่วยการเรียนรู้แต่ละหน่วยมีองค์ประกอบสำคัญ ดังนี้

1. คุณลักษณะของผู้เรียน

กำหนดผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้

2. ผังสาระการเรียนรู้

นำเสนอรายละเอียดของเนื้อหาเกี่ยวกับอาเซียนให้เข้าใจง่ายด้วยผังการเรียนรู้ (web)

3. สาระสำคัญ

สรุปใจความสำคัญที่ได้จากการเรียนรู้ในแต่ละหน่วย

4. เนื้อหา

นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับอาเซียนด้วยข้อมูลที่ถูกต้อง ทันสมัยและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน มีภาพประกอบสวยงาม

5. กิจกรรมการเรียนรู้

เป็นกิจกรรมที่พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ และสร้างความตระหนักในความเป็นไทยและอัตลักษณ์ของอาเซียน ด้วยแผนภาพความคิดหลายรูปแบบ

6. คำถามพัฒนากระบวนการคิด

เป็นคำถามเน้นการคิดวิเคราะห์เพื่อใช้ทบทวนความรู้

7. ภาษาอาเซียนพาเพลิน

สนุกกับคำศัพท์ที่ใช้ในชีวิตประจำวันของประเทศสมาชิกอาเซียน เพื่อนำไปใช้ในการสื่อสาร

ฝ่ายพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้
สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.)

สารบัญ

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 รู้จักอาเซียน

รู้จักอาเซียน

หน้า

5

กิจกรรมการเรียนรู้

15

คำถามพัฒนากระบวนการคิด

16

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ประชาคมอาเซียน

ประชาคมอาเซียน

17

กิจกรรมการเรียนรู้

27

คำถามพัฒนากระบวนการคิด

28

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เพื่อนบ้านอาเซียน

เพื่อนบ้านอาเซียน

29

กิจกรรมการเรียนรู้

46

คำถามพัฒนากระบวนการคิด

47

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 สิ่งแวดล้อมและภัยพิบัติทางธรรมชาติในอาเซียน

48

กิจกรรมการเรียนรู้

54

คำถามพัฒนากระบวนการคิด

55

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 พันธมิตรอาเซียน

พันธมิตรอาเซียน

56

กิจกรรมการเรียนรู้

63

คำถามพัฒนากระบวนการคิด

63

บรรณานุกรม

64

ศึกษาหาข้อมูลและวิเคราะห์เหตุการณ์สำคัญเรื่อง กำเนิดอาเซียน ภูมิภาคกรุงเทพฯ หรือภูมิภาคอาเซียน คำขวัญอาเซียน ประชาคมอาเซียน อาหารและเครื่องดนตรีของประเทศอาเซียน การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และการจัดการภัยพิบัติทางธรรมชาติ รวมทั้งพันธมิตรอาเซียน

โดยใช้วิธีการคิดวิเคราะห์จากข่าว เหตุการณ์ที่ทันสมัย และสถานการณ์ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจความเป็นมาและวัฒนธรรมของประเทศอาเซียน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และคิดอย่างมีเหตุผล

ตระหนักในความเป็นอาเซียนและยอมรับความแตกต่าง รวมทั้งภูมิใจในความเป็นไทยและอาเซียน

ผลการเรียนรู้

1. อธิบายความจำเป็นและประวัติความเป็นมาของการก่อตั้งอาเซียน
2. อธิบายสาระสำคัญของภูมิภาคอาเซียน
3. อธิบายความหมายของคำขวัญอาเซียน
4. อธิบายความเป็นมา เป้าหมาย และแผนงานของประชาคมอาเซียน
5. อธิบายความรู้เกี่ยวกับชื่อประเทศที่เป็นทางการ ที่ตั้ง ชื่อเมืองหลวง เครื่องดนตรีประจำชาติและอาหารประจำชาติของประเทศสมาชิกอาเซียน
6. มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลเกี่ยวกับอาเซียน สามารถทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ดี

รวมทั้งหมด 6 ผลการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่

1

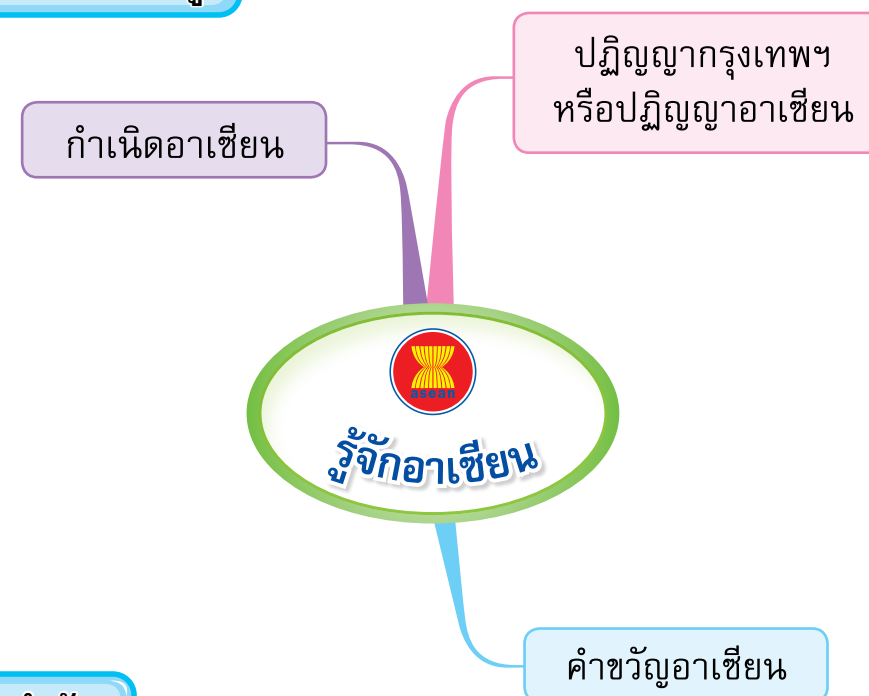
รู้จักอาเซียน

คุณลักษณะของผู้เรียน

1. มีความรู้เกี่ยวกับกำเนิดอาเซียน
2. มีความรู้เกี่ยวกับภูมิภาคอาเซียน
3. มีความรู้เกี่ยวกับคำขวัญอาเซียน

ผังสาระการเรียนรู้

สาระสำคัญ

การก่อตั้งอาเซียนเป็นการร่วมกันของประชาชาติในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เพื่อให้ประชาชนได้รับสันติภาพ เสรีภาพ และความเจริญรุ่งเรือง

จุดประกายความคิด

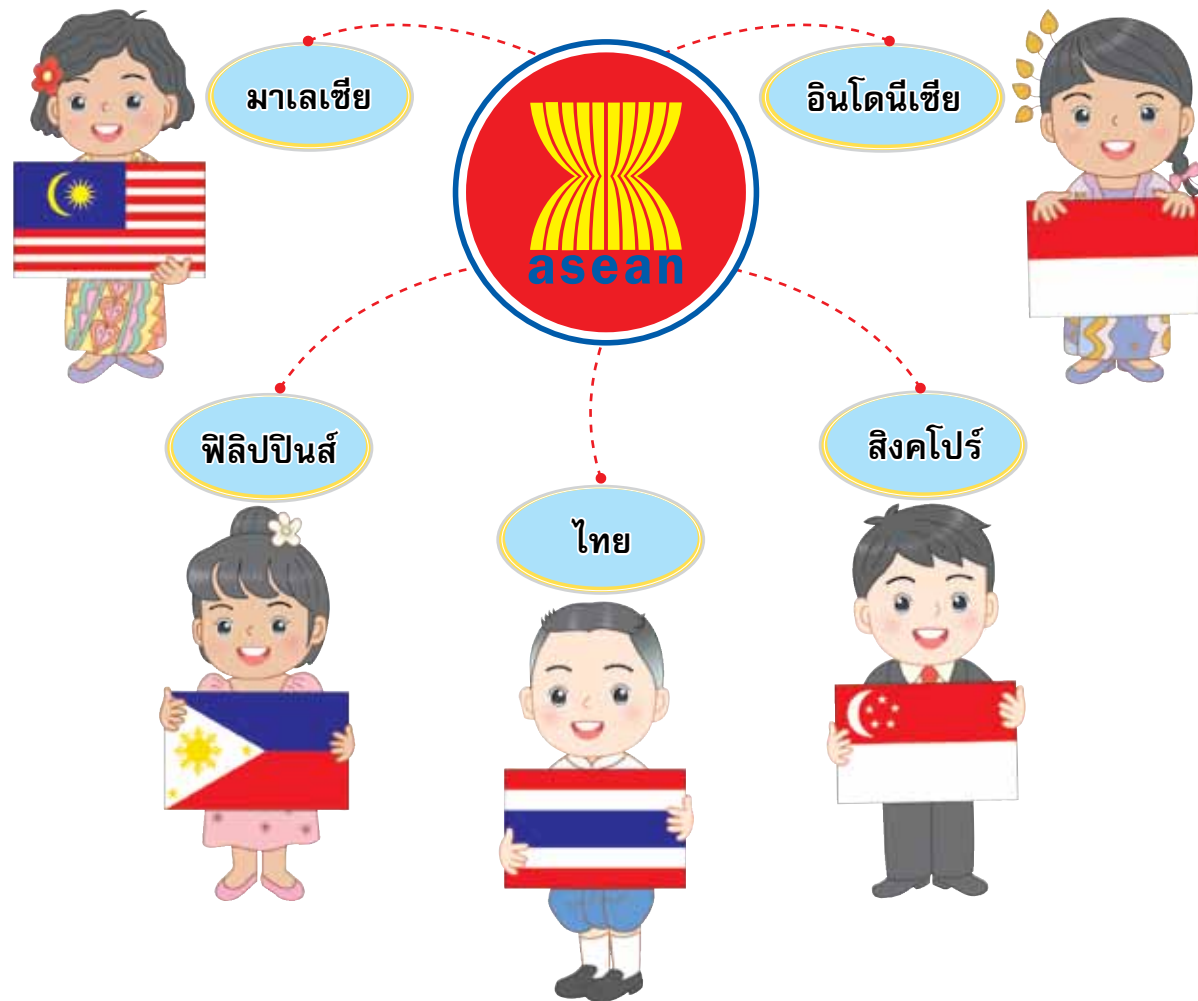
เพื่อน ๆ
มีความภูมิใจในอาเซียน
อย่างไรบ้าง

กำเนิดอาเซียน

อาเซียน หรือสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ก่อตั้งขึ้นตามปฏิญญากรุงเทพฯ หรือปฏิญญาอาเซียน (อ่านว่า ปะ-ติน-ยา-อา-เซียน) โดยผู้แทนจาก 5 ประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ได้แก่

ผู้แทนทั้ง 5 ประเทศได้ร่วมลงนามในปฏิญญากรุงเทพฯ หรือปฏิญญาอาเซียน เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2510 (ค.ศ. 1967)

ปฏิญญากรุงเทพฯ หรือปฏิญญาอาเซียน

รู้หรือไม่ ทำไมถึงเรียกว่า
ปฏิญญากรุงเทพฯ
และปฏิญญาอาเซียน
มีชื่อเป็นทางการว่าอะไร

รู้ครับ เพราะได้หารือและลงนาม
การจัดตั้งอาเซียนกันที่กรุงเทพฯ
และเรียกชื่อเป็นทางการว่า ปฏิญญาสมาคม
ประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

สาระสำคัญในปฏิญญาอาเซียน

ปฏิญญาอาเซียนมีสาระสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. ให้ก่อตั้งสมาคมเพื่อความร่วมมือระดับภูมิภาคในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เรียกว่า สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (อาเซียน)

2. ตั้งจุดมุ่งหมายของอาเซียน ดังนี้

2.1 เร่งรัดความเจริญทางเศรษฐกิจ ความก้าวหน้าทางสังคมและการพัฒนาทางวัฒนธรรมในภูมิภาค

2.2 ส่งเสริมสันติภาพ และเสถียรภาพในภูมิภาค

2.3 ส่งเสริมให้มีความร่วมมืออย่างจริงจังและช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม วิชาการ วิทยาศาสตร์และการบริหาร

2.5 ส่งเสริมการศึกษาเกี่ยวกับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

2.7 ร่วมมือกันในการเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม การขยายการค้า การศึกษา ปัญหาการค้าระหว่างประเทศเกี่ยวกับโรคภัย การปรับปรุงการขนส่งและการคมนาคม และการยกระดับการครองชีพของประชาชน

2.4 ร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับองค์การระหว่างประเทศ และระดับภูมิภาคที่มีความมุ่งหมายคล้ายคลึงกัน

2.6 จัดให้มีความช่วยเหลือกันในการอำนวยความสะดวก การฝึกอบรม และวิจัยทางการศึกษา วิชาชีพ วิชาการและการบริหาร

3. จัดตั้งกลไกเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมาย ได้แก่ การประชุมประจำปีของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ตั้งคณะกรรมการประจำ ตั้งคณะกรรมการเฉพาะเรื่องและคณะกรรมการถาวร และต้องมีสำนักเลขาธิการแห่งชาติในแต่ละประเทศสมาชิกซึ่งตั้งอยู่ในกระทรวงการต่างประเทศ

ตัวอย่างกระทรวงการต่างประเทศของประเทศสมาชิกอาเซียน

กระทรวงการต่างประเทศ
ของประเทศไทย

กระทรวงการต่างประเทศ
ของประเทศมาเลเซีย

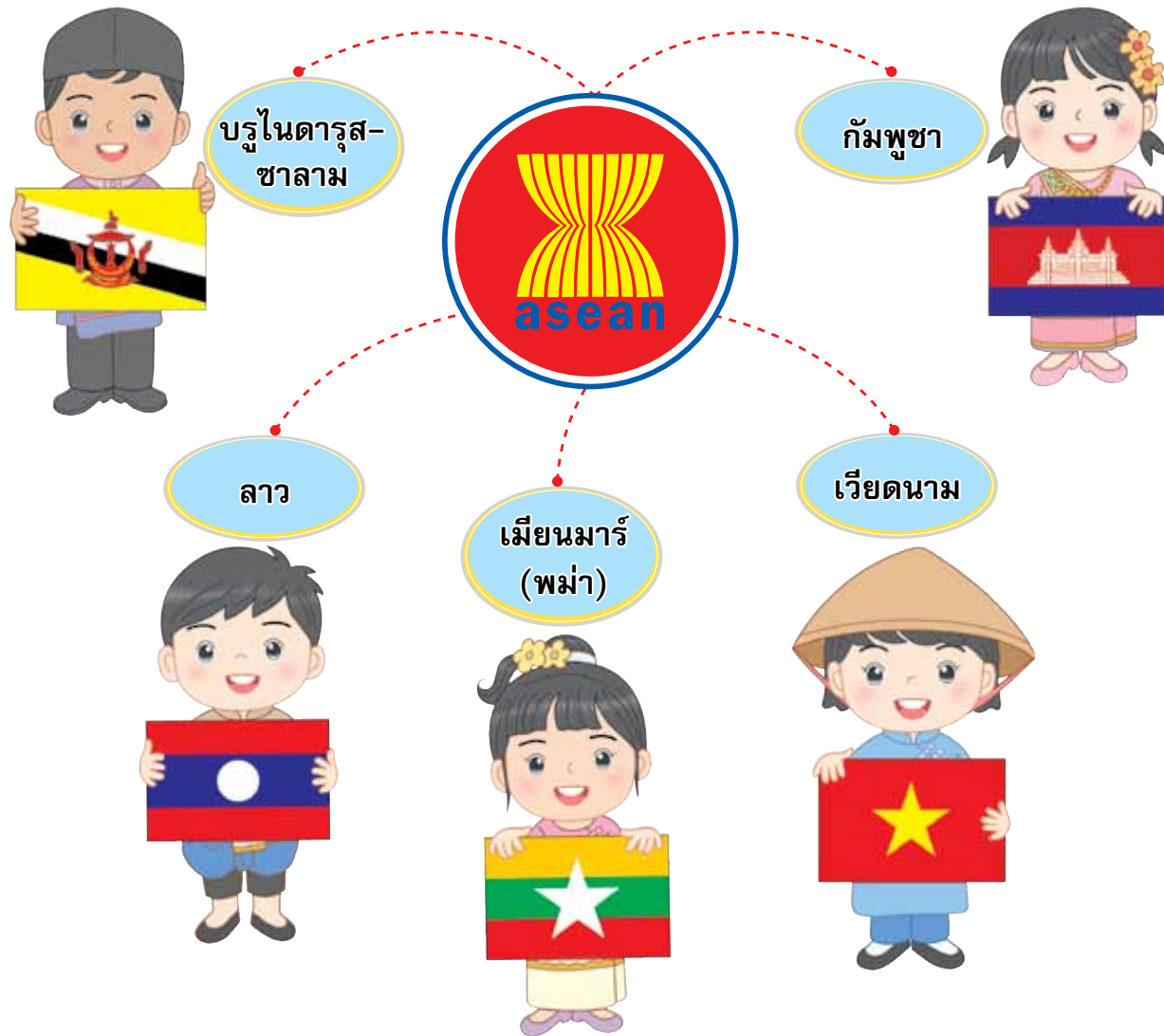

สัญลักษณ์อาเซียน

4. เปิดโอกาสให้ประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ซึ่งยอมรับจุดมุ่งหมายของสมาคมเข้าร่วมด้วย

5. สมาคมเป็นสัญลักษณ์ของความตั้งใจร่วมกันของประชาชาติในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ที่จะสมานความสัมพันธ์ฉันมิตรและร่วมมือกัน เพื่อให้ประชาชนได้รับสันติภาพ เสรีภาพ และความเจริญรุ่งเรือง

หลังการก่อตั้งอาเซียน ได้มีประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
เข้าร่วมเป็นสมาชิกอีก 5 ประเทศ ดังนี้

ความรู้เพิ่มเติม

วันที่ 8 สิงหาคม เป็นวันอาเซียน

คำขวัญอาเซียน

คำขวัญอาเซียน ตั้งขึ้นในคราวประชุมรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
อาเซียนเมื่อเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2549 ว่า

คำขวัญอาเซียน

“One Vision, One Identity, One Community”

หนึ่งวิสัยทัศน์ หนึ่งเอกลักษณ์ หนึ่งประชาคม

เว็บไซต์แนะนำ

สมาคมอาเซียน-ประเทศไทย www.aseanthailand.org

ผังสรุปสาระสำคัญ

กำเนิดอาเซียน

อาเซียน หรือสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ก่อตั้งขึ้นตามปฏิญญาอาเซียน โดยผู้แทนจาก 5 ประเทศร่วมลงนามในวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2510 (ค.ศ. 1967) และหลังจากการก่อตั้งอาเซียนได้มีประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เข้าร่วมเป็นสมาชิกอีก 5 ประเทศ

ปฏิญญากรุงเทพฯ หรือปฏิญญาอาเซียน

สาระสำคัญ คือ

ให้ก่อตั้งสมาคมเพื่อความร่วมมือระดับภูมิภาคในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เรียกว่า อาเซียน โดยตั้งจุดมุ่งหมายอาเซียน และจัดตั้งกลไกเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมาย พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ยอมรับจุดมุ่งหมายของสมาคมเข้าร่วมด้วย ซึ่งสมาคมเป็นสัญลักษณ์ของความตั้งใจร่วมกันของประชาชาติในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ที่จะสมานความสัมพันธ์ฉันมิตรและร่วมมือกัน เพื่อให้ประชาชนได้รับสันติภาพ เสรีภาพ และความรุ่งเรือง

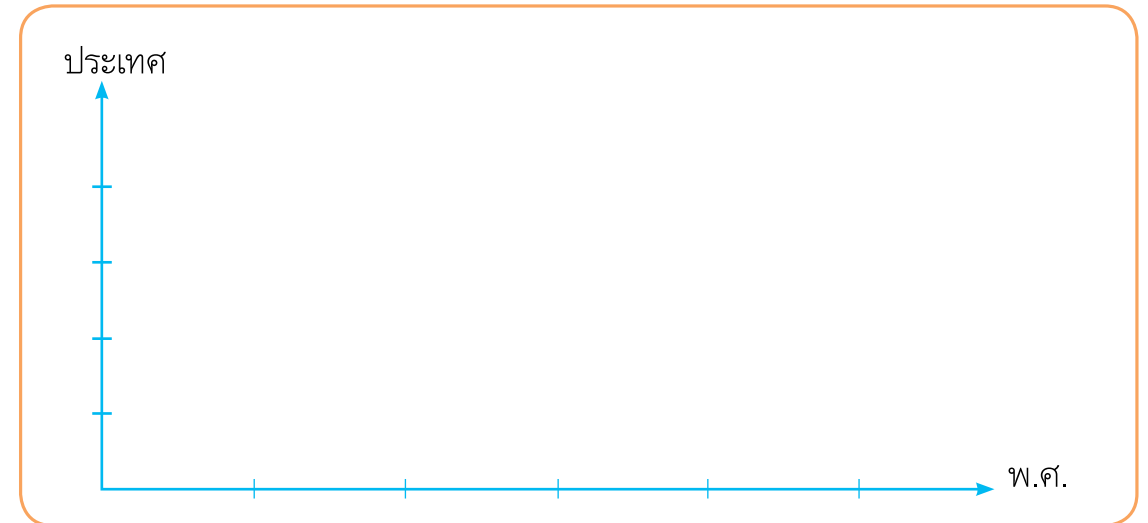
คำขวัญอาเซียน

ตั้งขึ้นในคราวประชุมรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศอาเซียน เมื่อเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2549 ว่า “One Vision, One Identity, One Community” หรือหนึ่งวิสัยทัศน์ หนึ่งเอกลักษณ์ หนึ่งประชาคม

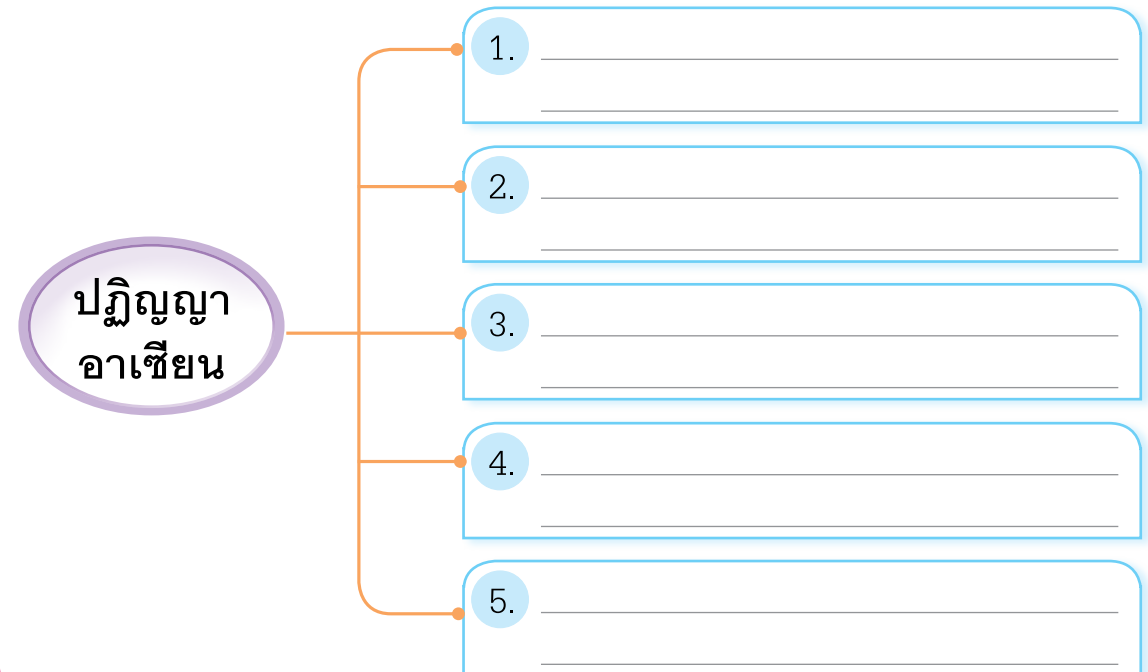

กิจกรรมการเรียนรู้

1. ให้นักเรียนจับกลุ่มวิเคราะห์คำขวัญอาเซียนกลุ่มละ 1 หัวข้อ แล้วออกมารายงานหน้าชั้นเรียน
2. ให้นักเรียนจับกลุ่มร่วมกันสรุปการกำเนิดอาเซียนลงในแผนภาพความคิด

3. ให้นักเรียนสรุปปฏิญญาอาเซียนลงในแผนภาพความคิด

คำถามพัฒนากระบวนการคิด

1. ปฏิญญาอาเซียนมีจุดมุ่งหมายสูงสุดอย่างไร
2. วันอาเซียนมีความสำคัญอย่างไร
3. ประเทศที่จะเข้าเป็นสมาชิกอาเซียนต้องอยู่ในภูมิภาคใด
4. การร่วมมือกันของอาเซียนเกิดผลดีต่อประชาชนในอาเซียนอย่างไร
5. จากคำขวัญอาเซียนมีสิ่งใดบ้างที่เป็นเอกลักษณ์อาเซียน

หลังจากที่ทำความรู้จักกับอาเซียนแล้ว
ทำให้เราเห็นว่าอาเซียนก็เป็นหนึ่งใน
องค์การความร่วมมือที่มีกลไกการทำงาน
เพื่อพัฒนาให้ประเทศสมาชิกก้าวหน้าได้
อย่างมั่นคงจริง ๆ

อย่างที่กล่าวมาก็ดูจะเป็นเช่นนั้น แต่
อย่างไรก็ตามเป็นที่ทราบกันดีว่า อาเซียน
มีสิ่งที่กำลังท้าทายอยู่ในเวลานี้ ซึ่งก็คือ
การรวมกันเป็นหนึ่งประชาคม ดังนั้น เรา
จึงต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการ
เป็นประชาคมอาเซียนด้วยเช่นกัน

